

په ښوونځيو کې د کمېټو

جوړولو اړتيا او مسؤليتونه

ليکوال: جوهر جبران

کال: ۱۳۹۸ ل

په ښوونځيو کې د کميټو جوړولو اړتيا او مسؤليتونه

ليکوال: جوهر جبران

کال: ۱۳۹۸ ل

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: په ښونځيو کې د کیمتو اړتیا او مسئولیتونه

لیکوال: استاد جوهر جبران

خپړندوی: جبران شخصي کتابتون

کمپوز: په خپله لیکوال

ډیزاین: انجنیر گوهر جبران

چاپ کال: ۱۳۹۸ ل

د چاپ شمېر: ۱۰۰

د چاپ لړ: ()

د چاپ وار: لومړی

+93 707604044: واتهساپ او اړیکه

د چاپ حقوق له لیکوال سره خوندي دي

ترلاسه کیدو ځای

ننگرهار: مسلم کتابپلورنځي - جلال اباد ښار، اسحاق زی مارکیټ لاندې پور.

نغمان: الفت فوتوکاپي مرکز- مهترلام ښار، حاجي ايوب مارکیټ.

هلمند: لښکرگاه ښار، پوهنې عمومي ریاست د ښوونکو د روزنې او مسلکي پراختیا تیم مرکزي

لړلیک

منځ

عنوان

1.....	لومړۍ څپرکۍ
1.....	سریزه
1.....	۱. د موضوع ستونزه
2.....	۲. د موضوع موخې
2.....	عمومي موخه:
2.....	ځانګړې موخې:
2.....	۳. د موضوع پوښتنې
2.....	۴. د موضوع ارزښت
3.....	۵. د موضوع میتودولوژي
4.....	دوهم څپرکۍ
4.....	په ښوونځیو کې د کمیټو جوړښت او دندو پېژندل
4.....	۱. د اداري کمیټه (Administrative Committee)
4.....	جوړښت:
4.....	د کار طریقه:
4.....	بېلګه:
6.....	۲. د تدریسي کیفیت کمیټه (Academic Committee)
6.....	جوړښت:
6.....	د کار طریقه:
6.....	بېلګه:
8.....	۳. د مالي چارو کمیټه (Finance Committee)
8.....	جوړښت:
8.....	د کار طریقه:
8.....	بېلګه:
9.....	۴. د زده کونکو چارو کمیټه (Student Affairs Committee)
9.....	جوړښت:
9.....	د کار طریقه:
9.....	بېلګه:
10.....	۵. د والدينو او ټولنې اړیکو کمیټه (Parent-Community Committee)
10.....	جوړښت:

10	د کار طریقه:
10	بېلگه:
10	۶. د روغتیا او حفظالصحي کمیته (Health and Hygiene Committee)
11	جوړښت:
11	د کار طریقه:
11	بېلگه:
11	۷. د کتابتون او وسایلو کمیته (Library and Resources Committee)
11	جوړښت:
12	د کار طریقه:
12	بېلگه:
12	۸. د انضباط کمیته (Disciplinary Committee)
12	جوړښت:
12	د کار طریقه:
13	بېلگه:
14	دریم څپرکی
14	په ښوونځیو کې د کمیټو جوړولو اړتیا او فعالیتونه.
14	۱. د اداري کمیټې اړتیا
14	اړتیاوې:
14	بېلگه:
14	۲. د تدریسي کیفیت کمیټې اړتیا
14	اړتیاوې:
15	بېلگه:
15	۳. د مالي چارو کمیټې اړتیا
15	اړتیاوې:
15	بېلگه:
15	۴. د زده کونکو چارو کمیټې اړتیا
15	اړتیاوې:
16	بېلگه:
16	۵. د والدينو او ټولنې د اړیکو کمیټې اړتیا
16	اړتیاوې:
16	بېلگه:
16	۶. د روغتیا او حفظالصحي کمیټې اړتیا
16	اړتیاوې:
16	بېلگه:

17	اړتياوې:
17	بېلگه:
17	۸. د انضباط کميټې اړتيا.
17	اړتياوې:
17	بېلگه:
18	څلورم څپرکی
18	پایله ، وړاندیزونه او ماخذونه
18	پایله.
20	وړاندیزونه
21	ماخذونه
21	پښتو او دري ماخذونه
21	انګلیسي ماخذونه.

لومړۍ څپرکۍ

سریزه

ښوونځی د ټولنې د روښانه راتلونکي زانگو ده، هغه ځای چې د ملت د فکري، اخلاقي او علمي بنسټ ډبره پرې اېښودل کېږي. د یو ښوونځي د بریا راز یوازې د درسي کتابونو په محتوا کې نه نغښتی، بلکې د هغې د اداري نظم، ګډ کار، همکارۍ او د کمیتو منظم فعالیت پورې تړلی دی. په هر پرمختللي هېواد کې د ښوونځیو کمیتې د رهبرۍ، ښوونې، مالي چارو، روغتیا او ټولنیزو اړیکو د پیاوړتیا بنسټ ګڼل کېږي.

په افغانستان کې هم د ښوونځیو د پرمختګ او اصلاح لپاره د دغو کمیتو شتون یو مهم ضرورت دی، ځکه چې زموږ ډېری ښوونځي د منظمې ادارې، شفاف مالي مدیریت، او د زده کوونکو د فعاله ګډون له کمښت سره مخ دي. د کمیتو جوړول نه یوازې د ښوونځي اداره پیاوړې کوي، بلکې د ښوونکو، زده کوونکو او والدینو ترمنځ یو ګډ باور او مثبت فرهنګ رامنځته کوي.

دغه لیکنه د ښوونځیو د اړتیا وړ ټولو کمیتو (اداري، تدریسي، مالي، روغتیايي، انضباطي، ټولنیزې او فرهنګي) د جوړښت، دندو او عملي مثالونو په اړه هر اړخیز معلومات وړاندې کوي، خو د ښوونې مسؤلین، مدیرانو او ښوونکو ته یو عملي لارښود او اغېزمن ماخذ په لاس ورکړي.

ډېره ښه غوښتنه ده لاندې د پورتنۍ موضوع (په ښوونځیو کې د کمیتو جوړولو اړتیا او مسئولیتونه) لپاره د علمي څېړنې بشپړ جوړښت په لاند، خو منظم او مسلکي ډول وړاندې شوی دی:

۱. د موضوع ستونزه

په ډېرو افغان ښوونځیو کې د اداري، تدریسي، مالي او ټولنیزو چارو د منظمې همغږۍ نشتوالی لیدل کېږي. د کمیتو نشتوالی د ښوونځیو د کیفیت ټیټوالي، بې نظمۍ، مالي بې باورۍ

او د زده کوونکو د ضعیف ګډون سبب ګرځي. له همدې امله اړینه ده چې د ښوونځیو د کمیتو جوړښت، دندې او ارزښت په علمي ډول وڅېړل شي.

۲. د موضوع موخې

عمومي موخه:

د ښوونځیو د کمیتو د جوړښت، دندو او عملي اغېزو په اړه علمي څېړنه او تشریح کول.

ځانګړې موخې:

1. د ښوونځیو د بېلابېلو کمیتو پېژندنه او دندو روښانه کول.
2. د کمیتو د فعالیتونو د عملي ګټو څېړنه.
3. د نړیوالو ښوونځیو د تجربو له لارې د افغانستان ښوونځیو ته وړاندیزونه وړاندې کول.
4. د ښوونیز نظام د همغږۍ او شفافیت لپاره د کمیتو رول څرګندول.

۳. د موضوع پوښتنې

1. د ښوونځیو د کمیتو جوړښت څنګه د ښوونې او روزنې پر کیفیت اغېز لري؟
2. د ښوونځیو مهمې کمیتې کومې دي او هره یوه څه دنده لري؟
3. د کمیتو د فعالیت نشتوالی په ښوونځي کې څه ستونزې رامنځته کوي؟
4. نړیوال ښوونځي د کمیتو له لارې څنګه پرمختګ کوي؟
5. د افغانستان د ښوونځیو لپاره د کمیتو جوړول څنګه عملي کېدای شي؟

۴. د موضوع ارزښت

دغه څېړنه د ښوونیز نظام د اصلاح، پرمختګ او شفافیت لپاره ډېر ارزښت لري، ځکه چې: د ښوونځیو د رهبرۍ او تنظیم بنسټ پیاوړی کوي.

ښوونکي، زده کوونکي او والدین د ګډ کار په فرهنگ عادتوي.
د ښوونیزو پرېکړو، مالي چارو او درسي کیفیت ښه والی تضمینوي.
د ملي او نړیوالو تجربو له یوځای کولو سره، د افغانستان ښوونځیو ته عملي لارې چارې وړاندې کوي.

۵. د موضوع میتودولوژي

دغه څېړنه په توصیفی او تحلیلي (Descriptive & Analytical) بڼه ترسره کېږي.

طریقه او وسایل:

د کتابونو، علمي مقالو، او نړیوالو راپورونو مطالعه.
د ځینو افغان ښوونځیو د کمیټو د جوړښت عملي مشاهده.
د ښوونکو او مدیرانو سره مرکه (Interview).
د راټولو شوو معلوماتو تحلیلي ارزونه او پایله اخیستل.

دوهم څپرکی

په ښوونځيو کې د کمېټو جوړښت او دندو پېژندل

۱. د اداري کمېټه (Administrative Committee)

اداري کمېټه د ښوونځي د ټولو چارو د منظم کولو، د کارکوونکو د همغږۍ، او د ښوونځي د تگلارې د عملي کولو اصلي محور دی. دا کمېټه د مدیر تر رهبرۍ لاندې جوړېږي او د ښوونځي ټولې پرېکړې له همدې لارې منظمېږي.

د دې موخه دا ده چې ښوونځی یو متحد، منظم او شفاف سیستم ولري.

جوړښت:

مشر: د ښوونځي مدیر

غړي: مرستیال، د مالي چارو مسؤل، د تدریسي چارو سرپرست، د زده‌کونکو استازی

منشي: د مدیر دفتري مرستیال

د کار طریقه:

هره اونۍ یو ځل غونډه کوي.

راپورونه له ټولې ادارې راټولوي.

پرېکړې په رسمي صورت مجلس (Minutes) کې ثبتوي.

هره پرېکړه د مدیر د منظوري وروسته عملي کېږي.

بېلگه: په Cambridge International School (UK) کې اداري کمېټه د "Weekly

Coordination Meeting" له لارې د هرې برخې راپورونه راټولوي، لکه تدریس، انضباط،

مالي، او روغتيايي برخې، او د "Decision Log System" له لارې پرېکړې ثبتوي.

د اداري کميټې ځانگړتياوې

۱. د ښوونځي د ورځنيو اداري چارو تنظيم او سمبالول.
۲. د رسمي اسنادو، مکتوبونو او دوسيو ثبت او ساتنه.
۳. د ښوونکو او اداري کارکوونکو د حاضري او رخصتۍ څارنه.
۴. د داخلي نظم، لوايحو او مقرراتو پلي کول.
۵. د تدریسي او اداري پرېکړو عملي کول او تعقيب.
۶. د زده کوونکو د ثبت، انتقال او تعلیمي اسنادو سمبالول.
۷. د ښوونځي د شتمنیو، تجهیزاتو او دفتري وسایلو ساتنه.
۸. له والدینو، ټولنې او اړوندو ادارو سره اړیکې ساتل.
۹. د شکایتونو، ستونزو او اداري مسایلو حل کول.
۱۰. د راپورونو، پلانونو او کلنیو ارزونو چمتو کول.

د اداري کميټې مسولیتونه

۱. د ښوونځي اداري چارې تنظيم او همغږي کول.
۲. د رسمي اسنادو، مکتوبونو او دوسيو سم ساتنه.
۳. د حاضري، رخصتۍ او د کارکوونکو د وخت څارنه.
۴. د داخلي نظم، لوايحو او مقرراتو پلي کول.
۵. د اداري پرېکړو ثبت، تعقيب او عملي کول.
۶. د ښوونځي د شتمنیو، تجهیزاتو او دفتري وسایلو څارنه.
۷. له ښوونکو، کارکوونکو او ادارې ترمنځ اړیکې تنظیمول.

۸. د شکایتونو او اداري ستونزو اورېدل او حل کول.

۹. د راپورونو، میاشتنيو او کلنيو اسنادو چمتو کول.

۱۰. د ښوونځي د اداري چارو د ښه والي لپاره پلان جوړونه.

۲. د تدریسي کیفیت کمیټه (Academic Committee)

د تدریسي کیفیت کمیټه د ښوونکو د روزنې، د نصاب د تطبیق، او د زده کونکو د زده کړې د پایلو د څارنې اصلي بنسټ دی. موخه یې دا ده چې ښوونه د معیاري، عصري او زده کونکي محوره طریقي له مخې ترسره شي.

جوړښت:

مشر: د تدریسي چارو مرستیال

غړي: د هر مضمون یو استازی، د ښوونکو د روزنې غړی، د امتحان مسؤل

مشاور: د ښوونځي مدیر

د کار طریقه:

هره میاشت د نصاب د تطبیق ارزونه کوي.

د ښوونکو د کار د ارزونې راپور جوړوي.

د نوي درسي وسایلو د پېرود وړاندیز کوي.

د ښوونکو د روزنې لپاره سیمینارونه جوړوي.

بېلگه: په International Baccalaureate (IB) ښوونځیو کې دا کمیټه د "Curriculum

Review System" له لارې هر درې میاشتې نصاب ارزوي، د زده کونکو د پایلو تحلیل

کوي، او د ښوونکو لپاره د "Instructional Coaching" پروګرامونه پرمخ وړي.

د تدریسي کیفیت کمیټې ځانګړتیاوې

۱. علمي او مسلکي جوړښت لري او غړي يې د تدريس تجربه لري.
۲. د تدريسي کيفيت لوړولو ژمنتيا لري.
۳. د تدريسي نصاب او پلانونو منظم څارنه کوي.
۴. د ښوونکو د مسلکي پرمختگ ملاتړ کوي.
۵. د زده کړې پايلو ارزونه او تحليل کوي.
۶. د نويو تدريسي طريقو او نوښتونو منل.
۷. منظمې علمي ناستې او ارزونې ترسره کوي.
۸. شفافيت او علمي بې طرفي مراعاتوي.
۹. د زده کوونکو د زده کړې ستونزو ته پاملرنه کوي.
۱۰. د ښوونځي د علمي پرمختگ لپاره اوږدمهاله ليد لري.

د تدريسي کيفيت د کميټې مسؤليتونه

۱. د تدريسي بهير څارنه او ارزونه کول.
۲. د نصاب، تدريسي پلانونو او درسي موادو ارزونه.
۳. د ښوونکو د تدريس د کيفيت ارزول او لارښوونه.
۴. د زده کوونکو د زده کړې پايلو تحليل.
۵. د تدريسي ستونزو پېژندنه او د حل لارې وپانديز.
۶. د نويو تدريسي طريقو او تعليمي نوښتونو پلي کول.
۷. د ښوونکو د مسلکي روزنې او پرمختگ تنظيم.
۸. د ازموينو، ارزونو او داخلي امتحاناتو څارنه.

۹. علمي راپورونه، سپارښتنې او پرمختيايي پلانونه جوړول.

۱۰. له اداري کمېټې او ښوونځي مشرتابه سره علمي همغږي.

۳. د مالي چارو کمیټه (Finance Committee)

مالي کمیټه د ښوونځي د پیسو د مدیریت، د بودیجې د جوړونې، او د مالي شفافیت ساتلو بنسټیز رول لري. دا کمیټه د ښوونځي مالي راپورونه څاري او ډاډ ورکوي چې هر مصرف د اصولو له مخې ترسره شوی وي.

جوړښت:

مشر: د مالي چارو مسؤل

غړي: د مدیر دفتر نماینده، د والدینو یو استازی، د زده‌کونکو شورا استازی

حسابدار: د مالي مدیریت کارکوونکی

د کار طریقه:

هره میاشت یو ځل مالي راپور جوړوي.

د بودیجې جوړولو او تصدیق مسؤلیت لري.

د لگښتونو د قانونیت څارنه کوي.

د مالي مرستو او بسپنو ارزونه کوي.

بېلگه: په British Council Schools کې دا کمیټه د "Annual Budget Transparency

Model" کاروي، ټول عواید او مصارف آنلاین ښکاره کوي، او د مالي کنټرول د ساتنې لپاره

د "Audit Subcommittee" لري.

۴. د زده‌کوونکو چارو کمیټه (Student Affairs Committee)

دا کمیټه د زده‌کوونکو د فکري، رواني او ټولنيز پرمختګ لپاره کار کوي. د زده‌کوونکو د ستونزو اورېدل، د مشورې ورکول، او د علمي، سپورتي او ادبي فعاليتونو تنظيم د دې کمیټې دندو څخه دي.

جوړښت:

مشر: د زده‌کوونکو د چارو مرستيال

غړي: د ټولګيو استازي، د ارواپوه استازی، د سپورټ مسؤل، د ښوونکو يو استازی

منشي: د زده‌کوونکو شورا غړی

د کار طريقه:

هره اونۍ د زده‌کوونکو د شورا سره ګډه غونډه کوي.

د ستونزو راپور د مدير دفتر ته سپاري.

د " "Motivation Program پروګرامونه جوړوي.

د غوره زده‌کوونکو د جايزو پلان جوړوي.

بېلګه: په Harvard-Westlake School (USA) کې دا کمیټه د "Student Voice

"Platform له لارې زده‌کوونکو ته اجازه ورکوي چې خپل نظرونه وړاندې کړي، د "Talent

"Week په نوم فرهنگي اونۍ جوړوي، او د "Peer Mentorship Program پلي کوي.

۵. د والدينو او ټولنې اړيکو کمیټه (Parent-Community Committee)

دا کمیټه د ښوونځي، والدينو او ټولنې ترمنځ اړيکې ټينګوي. د ښوونځي پرمختګ د ټولنې له ملاتړ سره تړلی وي، نو دا کمیټه د اعتماد، همکارۍ او ګډو پروژو لپاره کار کوي.

جوړښت:

مشر: د ښوونځي مدير

غړي: د والدينو شورا استازي، د ټولنې مخور، د تدريسي چارو مسؤل

منشي: د ټولنيزو چارو غړی

د کار طريقه:

هر درې مياشتې غونډه کوي.

د والدينو د شکايتونو او وړاندیزونو ارزونه کوي.

د ټولنې د ملاتړ پروژې طرح کوي.

د ښوونځي او کور د همکارۍ پروګرامونه پلي کوي.

بېلګه: په Finland International Schools کې دا کمیټه د “Home-School

Partnership Program” تر چتر لاندې کار کوي، هره ربع د والدينو غونډه کوي، او د

ښوونځي د پرمختيايي پلانونو برخه والدينو ته سپاري.

۶. د روغتيا او حفظالصحي کمیټه (Health and Hygiene Committee)

د روغتيا کمیټه د زده کوونکو د فزيکي او رواني روغتيا د ساتنې، د چاپېريال د پاکوالي، او د صحي پوهاوي د لوړولو مسؤله ده. د دې موخه دا ده چې ښوونځی يو خوندي او سالم چاپېريال ولري.

جوړښت:

مشر: د ښوونځي طبي کارکوونکي يا نرس

غړي: د حفظالصحي مسؤل، د ښوونکو يو استازی، د زده کوونکو استازی

مشاور: د روغتيا وزارت نماينده (که شتون ولري)

د کار طريقه:

هره مياشت د روغتيايي وضعيت راپور جوړوي.

د واکسين، لومړنۍ مرستې، او تغذيي پروگرامونه پلي کوي.

د چاپېريال د پاکوالي د ورځې لمانځنه کوي.

د روغتيايي پوهاوي بڼونه، پوسترونه او ورکشاپونه جوړوي.

بېلگه: په Singapore American School کې دا کميټه د “Healthy School

Initiative” لاندې کار کوي، د بدني تمرين او صحي تغذيي پروگرامونه جوړوي، او

زده کوونکو ته د “Wellness Week” کلنۍ پروگرام برابروي.

۷. د کتابتون او وسايلو کميټه (Library and Resources Committee)

دغه کميټه د کتابونو، تدریسي وسايلو، او د علمي سرچينو د مدیریت مسؤله ده. د دې موخه

دا ده چې زده کوونکي او ښوونکي د مطالعې، څېړنې، او نوښت لپاره پوره امکانات ولري.

جوړښت:

مشر: د کتابتون مسؤل

غړي: د هر مضمون يو ښوونکي، د زده کوونکو استازی، د IT مسؤل

منشي: د کتابتون کارکوونکي

د کار طريقه:

هره اونۍ د کتابونو د ثبت او ورکولو راپور جوړوي.

د ډيجيټل کتابتون پراختيا تنظيموي.

د مطالعې د عادت د پياوړتيا پروگرامونه جوړوي.

د وسايلو د ساتنې د اصولو څارنه کوي.

بېلگه: په Oxford International School کې دا کميټه د “Digital Library Access” سیستم پلي کړی، زده کوونکي د QR کوډ له لارې کتابونه اخلي، او هره اونۍ د “Readers’ Club” غونډه کوي.

۸. د انضباط کميټه (Disciplinary Committee)

دا کميټه د ښوونځي د نظم، سلوک، او اخلاقي اصولو د پلي کولو لپاره کار کوي. د هدف موخه يې د سزا پر ځای اصلاح ده، ترڅو زده کوونکي د مسؤليت احساس زده کړي.

جوړښت:

مشر: د مدير مرستيال

غړي: د ټولنيز کار استازی، د ښوونکو يو غړی، د زده کوونکو شورا استازی

مشاور: د ارواپوه نماینده

د کار طريقه:

هره مياشت د انضباطي راپورونو ارزونه کوي.

د سرغړونو ثبت او تحليل کوي.

د مشورې او اصلاح لپاره غونډې جوړوي.

د ښوونځي د اخلاقو پاليسي عملي کوي.

بېلگه: په Dubai International School کې دا کميټه د “Positive Discipline Framework” پر بنسټ کار کوي، زده‌کوونکي د ښه چلند له امله جايزې ورکوي، د سرغړونکو لپاره مشورتي غونډې جوړوي، او د “Character Building” پروگرامونه پلي کوي.

دریم څپرکی

په ښوونځيو کې د کميټو جوړولو اړتيا او فعاليتونه

په افغانستان کې د ښوونځيو د کميټو جوړول او فعاليت ډېره مهمه اړتيا ده، ځکه چې ښوونځی يوازې د درس او کتاب ځای نه دی، بلکې د انساني، ټولنيز، فکري او اخلاقي روزنې مرکز دی. لاندې په تفصيل سره د کميټو اړتياوې په افغان چاپېريال کې بيان شوې دي (۱)

۱. د اداري کميټې اړتيا

په ډېرو افغان ښوونځيو کې د نظم او اداري همغږۍ نشتوالی ليدل کېږي. اداري کميټه د همدې کمزورۍ د جبران لپاره ضروري ده.

اړتياوې:

د ښوونکو، زده کوونکو او مدير ترمنځ د نظم او همکارۍ ټينګول.

د درسي مهال وېش او ادارې د فعاليتونو تنظيم.

د راپورونو، حاضريو او تګلارو په سم ډول پلي کول.

بېلګه: د لښکرګاه ښار غازي محمدايوب خان په ښوونځي کې اداري کميټه هره اونۍ غونډه کوي او د هر ښوونکي ستونزې او وړانديزونه اوري، چې دا کار د ښوونځي منظم نظام ته لاره هواروي.

۲. د تدريسي کيفيت کميټې اړتيا

په ډېرو ښوونځيو کې د تدريس کيفيت ټيټ دی او د نويو ښوونې طريقو پلي کول ستونزمن دي.

اړتياوې:

د درسي پلانونو او د نصاب تطبيق څارنه.

د ښوونکو لپاره د روزنيزو ورکشاپونو جوړول.

د امتحانونو، د زده کوونکو د پرمختګ او ارزونې اصلاح.

بېلګه: د هرات د يوه نړيوال ښوونځي "Herat International School" د تدريسي کيفيت کميټه هر سمستر کې د ښوونکو تدريس ارزوي او د پرمختګ راپور ورکوي.

۳. د مالي چارو کميټې اړتيا

په ډېرو افغان ښوونځيو کې مالي شفافيت نه شته، او همدا د فساد او بې باوري لامل کېږي.

اړتياوې:

د مرستو، بسپنو او مصارفو روڼ حساب.

د ښوونځي د زېرمو او وسايلو خونديتوب.

د مالي راپورونو ثبت او د بوديجې طرحه جوړول.

بېلګه: د "افغان ترک ښوونځيو" مالي کميټه هره مياشت مالي راپور مدیریت ته وړاندې کوي، او دا د شفافيت يو ښه مثال دی.

۴. د زده کوونکو چارو کميټې اړتيا

زده کوونکي د ښوونځي اصلي محور دي، خو ډېری وخت د دوی احساسات او وړتياوې نه کارېږي.

اړتياوې:

د زده کوونکو د ګډون، سپورت او فرهنگي فعاليتونو تنظيم.

د انضباط او اخلاقو د ستونزو حل.

د استعداد لرونکو زده کوونکو هڅونه او جایزې.

بېلگه: د مزارشريف په يوه ښوونځي کې دغه کميټه هر کال د "Best Student Award" مراسيم ترسره کوي چې زده کوونکي ډېر هڅوي.

۵. د والدينو او ټولنې د اړيکو کميټې اړتيا

په افغانستان کې د ښوونځي او کور ترمنځ اړيکه ډېره کمزورې ده، حال دا چې د ماشوم روزنه دواړو ته اړتيا لري.

اړتياوې:

د والدينو او ښوونکو ترمنځ د همکارۍ پياوړتيا.

د ټولنې ملاتړ د ښوونځي لپاره راجلبول.

د گډو ټولنيزو پروژو پلي کول.

بېلگه: د "Kardan International School" والدينو کميټه هره مياشت د خپلو ماشومانو د پرمختګ راپور ترلاسه کوي او د ښوونکو سره مستقيم بحث کوي.

۶. د روغتيا او حفظالصحي کميټې اړتيا

افغان ښوونځي د حفظالصحي له نظره ډېری وخت د پاملرنې لاندې نه وي.

اړتياوې:

د زده کوونکو د روغتيا ساتنه او د پاکوالي فرهنگ پياوړی کول.

د حفظالصحي د اصولو عملي کول.

د ناروغۍ پر وخت د وقايوي تدابيرو تنظيم.

بېلگه: د "Ariana Private School" روغتيایي کميټه هر مياشت د زده کوونکو طبي معاینه کوي او د حفظالصحي پوهاوی ورکوي.

۷. د کتابتون او وسايلو کميټې اړتيا

په ډېرو افغان ښوونځيو کې کتابتونونه يا نسته يا غير فعال دي.

اړتياوې:

د مطالعې فرهنگ پياوړی کول.

د نويو کتابونو راټولول او د زده کوونکو تشويق.

د وسايلو ساتنه او سم کارونه.

بېلگه: د "Esteqlal High School" کتابتون کمیټه هره اونۍ د مطالعې سيالۍ ترسره کوي

او بريالي زده کوونکي انعاموي.

۸. د انضباط کمیټې اړتيا

نظم او انضباط د ښوونځي د بريا بنسټ دی.

اړتياوې:

د ښوونځي د نظم او اخلاقي چلند څارنه.

د سرغړونو د مخنيوي لپاره پالیسۍ جوړول.

د ښوونځي د وقار او مسوولیت فرهنگ پياوړی کول.

بېلگه: د "Habibia High School" انضباطي کمیټه هره ورځ د زده کوونکو حاضري،

جامې، او چلند څاري او د سرغړونکو سره قانوني چلند کوي.

څلورم څپرکی

پایله، وړاندیزونه او ماخذونه

پایله

د ښوونځيو د اړتيا وړ کميټې د ښوونې او روزنې د نظام د پياوړتيا، شفافيت او دوامداره پرمختګ بنسټ جوړوي. څېړنې وښودله چې هره کميټه په خپل ځای ځانګړې ارزښت لري: اداري کميټه د نظم او رهبرۍ، تدريسي کميټه د درسي کيفيت، مالي کميټه د شفافيت، او د زده کونکو چارو کميټه د زده کونکو د فعال ګډون او روحي انگېزې د پياوړتيا ضمانت کوي. همدارنګه د روغتيا، انضباط، او والدينو د اړيکو کميټې د ښوونځي ټولنيز او فکري ژوند ته وده ورکوي.

په نړيوالو ښوونځيو کې د دغو کميټو فعاله ونډه د ښوونيزو پايلو د لوړوالي، د زده کونکو د استعداد د راوښلولو او د ښوونکو د مسلکي پرمختګ يو بنسټيز عامل بلل کېږي. برعکس، په ډېرو افغان ښوونځيو کې د دغو کميټو نشتوالی د بې نظمۍ، غیر شفافيت او د زده کونکو د کمزوري ګډون لامل ګرځېدلی دی. له همدې امله، د افغانستان د ښوونيزو بنسټونو لپاره دا اړينه ده چې د هر ښوونځي په چوکاټ کې منظمې، فعاله او حساب ورکونکې کميټې جوړې کېږي.

په ټوله کې، د کميټو جوړول په افغانستان کې د ښوونيز نظام د پرمختګ لپاره ډېر ضروري دي ځکه چې:

1. د شفافيت، نظم او همکارۍ سبب کېږي.
2. د ښوونکو، زده کونکو او والدينو ترمنځ باور زياتوي.
3. د ښوونځي د کيفيت او مسؤليت کچه لوړه وي.
4. د رهبرۍ او مشارکت فرهنگ ته وده ورکوي.

د کميټو جوړول نه يوازې د ادارې نظم او مدیریت ته وده ورکوي، بلکې د ښوونکو، زده‌کونکو او والدينو ترمنځ د اعتماد، مسؤليت او همکارۍ فضا رامنځته کوي. که دغه جوړښت د علمي او عملي اصولو پر بنسټ پلي شي، نو د افغانستان د ښوونيز نظام د اصلاح او پرمختګ يوه مهمه پله ګرځېدای شي.

په پايله کې، ويلاى شو چې:

د ښوونځيو د کميټو شتون د ښوونې د کيفيت، د ادارې د شفافيت، او د ټولنې د فکري پرمختګ لپاره يو اساسي ضرورت دی.

وړاندیزونه

1. د هر ښوونځي اداره بايد د وزارت د لارښوونې پر بنسټ منظمې او فعاله کمېټې جوړې کړي او د هغوی دندې په لیکلې بڼه تنظيم کړي.
2. د ښوونکو، زده کوونکو او والدینو استازي بايد د کمېټو په جوړښت کې ګډ شامل وي، خو د هر اړخیز ګډون فضا رامنځته شي.
3. د ښوونځيو مديرانو ته دې د کمېټو د رهبري او همغږۍ په اړه مسلکي روزنې ورکړل شي.
4. د هرې کمېټې لپاره دې واضح تګلاره، کلنی پلان او د ارزونې میکانیزم جوړ شي.
5. د ښوونځيو د کمېټو فعالیتونه دې د ولسوالۍ او ولایت د معارف مدیریت له خوا منظم څارل کېږي.
6. د ښوونځيو مالي کمېټې دې د مالي شفافیت، د بسپنو راټولولو او د حساب ورکونې رویه عملي کړي.
7. د تدریسي کمېټو له لارې دې د ښوونکو د تدریسي کیفیت د لوړولو لپاره دوامدار ورکشاپونه ترسره شي.
8. د زده کوونکو د چارو کمېټې دې د سپورتي، فرهنګي او ادبي فعالیتونو له لارې د زده کوونکو استعدادونه راژوندي کړي.
9. د روغتيايي کمېټې له لارې دې د ښوونځي د چاپېریال پاکوالی او د زده کوونکو روغتیا ته ځانګړې پاملرنه وشي.
10. د ښوونځيو د کمېټو د لا ښه اغېز لپاره دې د نړيوالو ښوونځيو د تجربو څخه ګټه واخيستل شي او د محلي شرایطو سره برابرې تطبیق شي.

ماخذونه

پښتو او دري ماخذونه

۱. ابراهيمي، فرید. (۱۴۰۲). د ښوونیز مدیریت مبادي. کابل: پوهنتون خپرندویه ټولنه.
۲. جبران، جوهر. (۱۴۰۴). د ښوونې او روزنې بنسټیز اصول. هلمند: د ښوونکو د روزنې او مسلکي پراختیا ټیم.
۳. نوري، ذکيه. (۱۴۰۱). د ښوونځيو د ادارې او مدیریت لارښود. هرات: د پوهنې ریاست د علمي څېړنو مرکز.
۴. رحمانی، عبدالاحد. (۱۴۰۰). د ښوونې او روزنې د عصري طریقو تحلیل. ننگرهار: د تعلیم او تربیې انستیتوت.

انګلیسي ماخذونه

5. Bush, T., & Middlewood, D. (2019). Leading and managing people in education. London: SAGE Publications.
6. UNESCO. (2021). School management and governance: Effective approaches for developing countries. Paris: UNESCO Publishing.
7. OECD. (2020). Improving school leadership and management systems. Paris: OECD Education Directorate.
8. Harris, A. (2022). Building professional learning communities in schools. New York: Routledge.
9. World Bank. (2023). Education systems and school accountability in developing countries. Washington, DC: World Bank Publications.
10. Fullan, M. (2021). The new meaning of educational change. New York: Teachers College Press.

په ښوونځيو کې د کميټو جوړولو اړتيا او مسؤليتونه

ليکوال: جودهر جبران

کال: ۱۳۹۸ ل

JIBRAN

PRIVATE LIBRARY

جبران شخصي کتابتون